ІСТОРІЇ ВІД HEADINSIDER • ЗБІРКА 1

КОЛИ СЕРЦЕ НЕ МОВЧИТЬ

Десять історій про доброту, надію і другий шанс

HeadInsider

ВИХІДНІ ВІДОМОСТІ

«Коли серце не мовчить»

Збірка з десяти художніх історій

Історії від HeadInsider. Збірка 1.

Збірка художніх історій про людські почуття, непрості рішення та моменти, коли найважливіше вже неможливо залишити без уваги.

© HeadInsider, 2026 — упорядкування, редагування та оформлення.

Електронне видання. PDF, EPUB. Київ: HeadInsider, 2026.

Видавець: ФОП Сацик Володимир Іванович (видавничий проєкт HeadInsider).

Свідоцтво суб’єкта видавничої справи ДК № 8775 від 09.10.2026.

headinsider.page · headinsider.net@gmail.com

Це художній твір. Персонажі та обставини вигадані або художньо переосмислені й не мають на меті ідентифікувати реальних осіб.

Примірник призначений для особистого некомерційного використання. Придбання не передає майнових авторських прав. Передавати файл іншим особам, продавати чи розміщувати його у відкритому доступі без дозволу правовласника заборонено, крім випадків, прямо дозволених законом.

ЗМІСТ

1. Орден на кухонному столі 1

2. Вона понад рік тренувалася на шматку картону 46

3. Наречена, яка відмовилася ховати обличчя 114

4. На похорон мами сестра прийшла з моїм колишнім 218

5. Чотири життя на узбіччі 281

6. Шрам у формі стрілочки 348

7. Коли батько переступив межу 420

8. Пес, якого не можна було торкатися 475

9. Розв’язок, якого боявся професор 525

10. Коли поводиреві знадобився поводир 600

ІСТОРІЯ 1

Орден на кухонному столі

Юлія Терещенко вже майже проминула чоловіка на узбіччі, коли побачила, як він похитнувся й сперся долонею об мокрий дорожній знак. Нога сама відпустила педаль газу.

Жовтнева злива накрила Обухівську трасу суцільною стіною. Зношені двірники старого білого «Фіата Добло» не встигали відкидати воду, зустрічні фари розтікалися по склу, а ґрунтове узбіччя за кілька хвилин перетворилося на багно. Юлія до болю стискала кермо й думала лише про те, що мала бути вдома ще дві години тому.

На неї чекала шестирічна Соломія — у піжамі з лисичками, з плюшевим зайцем під пахвою. Певно, бабуся вже дала їй молока

з медом, а дівчинка раз у раз поглядала на двері.

Зміна в невеликій пекарні «Тепла скоринка» пішла шкереберть. Під час доставки заглух фургон, яким Юлія розвозила замовлення, і вони з власником пекарні пів вечора рятували від дощу мішки мигдалевого борошна. Мотор зрештою завівся, але тепер натужно гудів на кожному підйомі.

Юлія не мала звички скаржитися. Не скаржилася, коли старий котел у батьківському будинку починав хрипіти посеред морозів. Два останні внески за кредитом, забезпеченим цим будинком, вона сплатила лише частково; того ранку з банку попередили, що наступним кроком

буде письмова вимога. Юлія записала суму прострочення на звороті чека й повернулася до печі.

Їй би тільки доїхати додому, та постать у дзеркалі віддалялася надто повільно.

Чоловік ішов, помітно припадаючи на ліву ногу. Мокра куртка прилипла до плечей, а великий тактичний рюкзак тягнув його назад. Поряд одна за одною пролітали машини, обдаючи його водою.

Розум підказував не зупинятися. Самотня жінка, нічна траса, незнайомий чоловік — Юлія надто добре знала, чим можуть закінчуватися необачні рішення. Але в пам'яті раптом озвався голос Соломії:

— Мамо, а чому той дядько йде під дощем сам?

Колись донька поставила це запитання, коли вони побачили старого біля зупинки. Юлія тоді повторила слова свого покійного батька:

— Бо іноді всі чекають, що зупиниться хтось інший.

Вона різко натиснула на гальма. «Фіат» скрипнув колодками й завмер за кілька метрів попереду чоловіка. Той не підвів голови — мабуть, вирішив, що машина сповільнилася перед поворотом. Юлія трохи опустила пасажирське скло.

— Гей! З вами все гаразд?

Чоловік завмер. Капюшон зсунувся, і в тьмяному світлі габаритів вона побачила виснажене

обличчя та довгий нерівний шрам від скроні до щелепи.

— Я не шукаю проблем, — озвався він хрипким голосом.

— А я їх не пропоную. Вам потрібна допомога?

Кілька секунд вони мовчки дивилися одне на одного. Юлія не відчиняла дверцят, доки він не відступив на крок і не показав порожні долоні.

— Їду в бік міста, — сказала вона. — Можу підвезти до заправки.

Він поглянув на освітлений салон, де пахло ваніллю й кавою, і коротко кивнув:

— Дякую.

Щойно він сів, у машині запахло мокрою тканиною та холодною землею. Чоловік зціпив

зуби, обережно влаштовуючи ліву ногу. На плечі його куртки Юлія помітила вже трохи вицвілий піксельний шеврон.

— Ви військовий?

— Служив. Нещодавно звільнили за станом здоров'я.

— Вам не треба до лікарні? Я можу викликати швидку.

— Не треба. Це стара травма. Сьогодні просто перебрав із ходьбою.

Вона рушила, обережно повертаючи на слизьку смугу. Радіо не вмикала; тишу в салоні порушували тільки дощ по даху й натужне гудіння пічки. Біля одного з нечисленних світлофорів чоловік прочитав назву пекарні на Юлиній робочій куртці, а тоді глянув на таку саму емблему на

панелі фургона й надруковану під нею адресу.

— Ви там працюєте?

— І печу, і продаю, і розвожу, коли треба. Невелика пекарня — усі роблять усе.

— Гарно пахне.

— Сьогодні фургон пахне дорожче, ніж я зароблю за місяць. Усередині мигдалеве борошно.

Він усміхнувся одним кутиком рота. Уперше на його обличчі з'явилося щось, крім утоми.

— Куди ви прямуєте? — запитала Юлія.

— До Фастова.

— Звідси до Фастова ще десятки кілометрів.

— Знаю.

— І ви вирішили йти пішки?

Він провів долонею по мокрому обличчю й нарешті пояснив. Під час евакуації згоріли його документи, банківська картка й телефон; уцілів лише рюкзак із кількома особистими речами — його встиг винести побратим. Заяви на відновлення він подав, але доступу до рахунку ще не повернув. Стаціонарний етап реабілітації закінчив напередодні, а поїздку до побратима фахівець із супроводу міг організувати лише в понеділок.

— Я не витримав ще двох днів у тих стінах, — сказав чоловік. — Дійшов до зупинки, сподівався впіймати попутку. Потім вирішив, що наступна зупинка буде недалеко. Так і вийшов на трасу.

Юлія почула в цих словах більше сорому за нетерплячість, ніж докору будь-кому.

Попереду проступила вивіска заправки. Вона з'їхала під освітлений навіс і ввімкнула аварійні вогні.

— Тут тепло, можна попросити телефон і перечекати до ранку, — сказала Юлія. — У вас є кому зателефонувати?

Він торкнувся бічної кишені рюкзака.

— Перед випискою координатор знайшов номер побратима й записав мені на папірці.

— То зателефонуйте.

— Не сьогодні.

Він відповів надто швидко й відвів очі. Юлія не стала тиснути.

— А переночувати вам є де?

Під навісом заправки гули білі лампи. Він помовчав:

— Не хвилюйтеся. Я дам собі раду.

— Це не відповідь.

Чоловік знову ледь усміхнувся:

— Максим. Максим Чорновий.

— Юлія Терещенко.

Вона подивилася на заправку, потім на його посіріле від болю обличчя. Рішення, яке визріло в ній, лякало. Удома була дитина, і жодна добра справа не скасовувала її відповідальності перед донькою.

Юлія дістала телефон і показала Максимові екран, щоб він бачив, кому вона телефонує. Своїх запобіжних заходів не приховувала. Тоді набрала Оксану:

— Оксанко, я зараз надішлю тобі геолокацію. У мене на дивані переночує ветеран із травмованою ногою. Його звати Максим Чорновий. Ми їдемо додому, але спочатку під'їдемо до камери на заправці. Подзвони мені о сьомій ранку. Якщо не відповім — телефонуй у поліцію.

У слухавці на мить запала тиша. Тоді Оксана видихнула:

— Юльцю, ти колись доведеш мене до інфаркту. Добре. О сьомій.

Юлія завершила виклик, надіслала подрузі номер фургона й геолокацію. Потім поклала телефон на панель.

— Це не образа, — пояснила вона. — У мене шестирічна донька.

— І правильно робите. Якщо передумаєте, я залишуся тут.

Юлія зателефонувала матері, розповіла правду й попросила не йти додому після того, як Соломія засне. Мати мовчала довше, ніж Оксана, але погодилася залишитися там до ранку.

Мати зустріла їх у коридорі. Вислухала доньку, оцінила Максима суворим поглядом і сказала, що спатиме в кімнаті онуки, а двері замкне.

— Замкніть, — спокійно відповів Максим.

За пів години він сидів за невеликим кухонним столом, накритим старою клейонкою. Рюкзак стояв на махровому рушнику біля дверей, а перед Максимом парувала велика чашка чорного

чаю з лимоном. Юлія дала йому суху футболку покійного батька й показала ванну.

— Диван розкладається туго. Якщо не впораєтеся, покличте.

— Я впораюся.

— Не сумніваюся. Але іноді це не обов'язково.

З темного коридору визирнула Соломія, притискаючи до грудей плюшевого зайця. Побачивши незнайомця, вона сховалася за одвірком.

— Солю, це Максим, — сказала Юлія. — Він перечекає в нас до ранку.

Максим залишився сидіти на місці. Руки тримав на видноті, на столі. Не наблизився до дитини, лише кивнув їй:

— Доброї ночі, Соломіє.

— У вас болить нога? — тихо запитала дівчинка.

— Уже менше. Твоя мама дала мені чай.

Соломія подумала, тоді поклала на край столу маленький пакетик печива, який берегла до школи. Максим торкнувся пакета двома пальцями, ніби то була коштовна річ.

— Це теж допомагає.

— Там одне шоколадне, — попередила Соломія. — Воно найкраще.

— Тоді залишу його наостанок.

Перед сном Юлія ще раз запитала, чи не потрібен лікар. Максим відмовився, запевнивши, що температура нормальна, рана давно загоїлася, а біль мине після відпочинку. Вона залишила на

столі воду й записала на папірці домашній номер Оксани.

Уночі Юлія прокидалася двічі. За дверима було тихо. Лише раз почула, як Максим важко підвівся, напився води й знову ліг.

О сьомій задзвонила Оксана. Юлія прийняла виклик, накинула халат і вийшла до вітальні.

Диван був порожній. Плед лежав складений рівним прямокутником, чашка — вимита й перевернута на рушнику. Вхідні двері були зачинені.

На кухонному столі темнів маленький оксамитовий футляр. Зверху лежала записка: «Повернуся. Максим».

Юлія підняла кришку.

Усередині лежав орден «За мужність».

Юлія ще кілька секунд дивилася на нагороду, не торкаючись її. Потерта колодка, подряпини на металі, вицвіла стрічка — усе свідчило, що орден не лежав у парадній коробці. Його носили із собою.

— Юлю? — нагадала про себе Оксана в телефоні. — Ти там жива?

— Жива. Він пішов.

— Нічого не взяв?

Юлія озирнулася на вимиту чашку й порожній пакетик на столі. Торкнулася пальцем футляра.

— Ні. Залишив те, чого не мав залишати.

Вона обережно закрила футляр і сховала в дерев'яну скриньку, де

зберігала запасні ключі, батьків годинник та перший малюнок Соломії. Записку поклала зверху.

Від тієї п'ятниці минуло дванадцять днів. Того самого пледа Юлія не прибирала з краю дивана, хоча й сердилася на себе за це. Щоранку поглядала на скриньку, а ввечері прислухалася, чи не зупинилася машина біля воріт.

Замість Максима прийшов лист від нього. Конверт із фастівським поштовим штемпелем надійшов до «Теплої скоринки», адресу якої Максим бачив на фургоні. Під назвою пекарні він дописав Юлине ім'я; зворотної адреси не було.

«Юліє, я дістався до своїх. На ранковій заправці працівниця дала телефон, і я набрав Артема

за номером із папірця. Він забрав мене. Дякую, що не лишили мене на трасі. Орден заберу сам. Якщо захочете переконатися, що зі мною все гаразд, Артем Бойко щосуботи буває у волонтерському хабі при вашому Будинку культури. М. Ч.»

Юлія перечитала лист кілька разів. Потім обережно розгладила аркуш на підвіконні й довго стояла біля вікна, дивлячись на мокрий сад.

За тиждень надійшло те, про що банк попереджав Юлію ще в день зустрічі з Максимом: офіційна письмова вимога із синім штампом «Першого столичного банку». Вона знала її зміст ще до того, як відкрила конверт.

Після батькової смерті їй дістався будинок, який він зводив власними руками. Навесні 2023 року, коли матері знадобилося дороге лікування, Юлія сама передала дім в іпотеку й узяла кредит. Спочатку платила справно, але згодом скоротилися зміни, подорожчало опалення, а прострочення почали наздоганяти одне одного. Банк уже двічі змінював їй графік.

Тепер він вимагав протягом тридцяти днів погасити накопичене прострочення — майже шістдесят три тисячі гривень — або укласти нову угоду. Погашення прострочення дало б лише перепочинок: за кілька тижнів наставав наступний внесок за старим графіком, а Юлиного доходу на

нього вже не вистачало. Без посильного графіка вона лише відклала б ту саму кризу на місяць.

Юлія перечитала суму й сіла просто на підлогу в коридорі. Навіть якби вона не спала всі ці тридцять днів, таких грошей не заробила б.

Наступного ранку вона подала до банку ще одну заяву про зміну графіка з довідками про доходи й витрати на лікування матері. На консультації в системі безоплатної правничої допомоги юрист пояснив: одним дзвінком будинок не заберуть, а примусове стягнення не відбудеться миттєво. Проте борг нікуди не зник, письмова вимога була серйозною, і без нової угоди банк міг розпоча-

ти передбачені договором і законом дії.

Увечері мати помітила банківський конверт під Соломіїним альбомом. Прочитала першу сторінку й довго мовчала, притискаючи окуляри до грудей.

— Це через моє лікування, — нарешті сказала вона. — Продам кімнату в гуртожитку.

— Ні, мамо. Кредит оформляла я, і рішення теж було моє. Ти не залишишся без житла.

— А ти із Солею, виходить, можеш?

Юлія не знайшла відповіді. Мати поклала долоню поверх її руки й запропонувала хоча б частину пенсії та свої заощадження. Вони домовилися, що вона допомагатиме із Соломією у ве-

чори, коли Юлія братиме додаткові замовлення, але не віддаватиме останнє.

Після цього Юлія зробила те, що вміла найкраще: взялася працювати. Власник «Теплої скоринки» погодився дати їй додаткові зміни. Удень вона стояла біля печей, увечері розвозила замовлення, а вночі пекла вдома торти.

Мати сама віддала їй сережки з гранатами — єдину коштовну річ, що залишилася в родині. Юлія сперечалася, але зрештою віднесла їх до ломбарду.

Від утоми пальці тремтіли, та вона вперто відсаджувала кремові троянди, поки Соломія спала в сусідній кімнаті. Навіть разом із додатковими заробітками цих

грошей не вистачало, щоб закрити прострочення, а тим часом наближався наступний внесок.

На роботі Юлія трималася. Усміхалася відвідувачам, пам'ятала, кому капучино без цукру, а кому — два житні багети. Але у вівторок Оксана застала її за тим, що вона вп'яте протирала вже чисту вітрину.

— Юльцю, поклади ганчірку.

— Ще тут пляма.

— Це не пляма. Це твоє відображення. Сідай.

Юлія хотіла відмахнутися, та Оксана вже зняла з неї фартух і поставила на стіл чашку води. Помітила, як тремтять подружчині пальці, й подивилася їй просто у вічі:

— Ти забула покласти Солі яблуко до школи. Нашому патрульному зробила каву без карамельного сиропу, хоча вже два роки кепкуєш із нього через той сироп. А ще жодного разу не згадала моє провальне побачення з айтішником. Це вже надзвичайна ситуація.

Юлія засміялася — коротко й надломлено. А тоді виклала перед подругою банківський лист.

Оксана прочитала його двічі. З її обличчя зникла звична насмішкуватість, коли вона запитала:

— Що ти вже зробила?

— Подала заяву, говорила з юристом, заклала сережки, взяла зміни. Більше не знаю, що ще зробити.

— Тоді сьогодні ти їдеш додому й спиш.

— За сон банк грошей не дасть.

— А за непритомність біля печі дасть? — Оксана посунула їй воду. — Скажи чесно: чого тобі зараз бракує?

Останні слова зачепили болючіше, ніж Юлія чекала. Вона все життя вважала, що просити означає перекладати свій тягар на когось іншого. Та цього разу тягар міг упасти на Соломію.

Наступного ранку, відвізши доньку до школи, Юлія поїхала до пекарні довшим шляхом. Біля старого Будинку культури, де, як писав Максим, щосуботи чергував Артем Бойко, висів намальований від руки банер: «Сніданок для ветеранів. Цієї суботи».

Вона спершу проїхала повз. Потім згадала обвітрені руки Максима навколо чашки й розвернулася на найближчому перехресті.

Власник пекарні Петрович давно передавав до хабу хліб, якого не продали до кінця дня. Коли Юлія запропонувала спекти ще щось спеціально для суботнього сніданку, він мовчки відчинив комору й дозволив узяти борошно та вівсяні пластівці. Оксана принесла мед. У п’ятницю після зміни вони разом замісили тісто, а вдосвіта спекли десять великих буханців.

— Це не дуже розумно з огляду на твої фінанси, — буркнула Оксана, вмощуючи кошик на сидінні.

— Мед твій, борошно Петровича, — відповіла Юлія. — Моє тільки вміння.

— І пів ночі сну.

— Не псуй мені бухгалтерію.

У хабі пахло кавою, вогким верхнім одягом і свіжим хлібом. Координаторка Лариса знала «Теплу скоринку», тому зустріла Юлію біля входу як давню знайому й одразу повела до столів.

— Я ще шукаю Артема Бойка, — сказала Юлія. — Максим Чорновий написав, що він буває тут щосуботи.

Лариса показала на молодого чоловіка в темному флісі, який саме розвантажував коробки біля дальньої стіни. Юлія підійшла сама.

— Перепрошую, ви Артем Бойко?

Він поставив коробку й уважно подивився на неї.

— Так.

— Я Юлія Терещенко. Максим залишив у мене дещо важливе.

Артем простягнув їй руку.

— Ми служили разом, — сказав він. — Уранці після тієї ночі Максим уперше за багато тижнів сам попросив нас про допомогу.

— ◆ —

— З ним усе гаразд? — запитала Юлія.

— Тепер — так. Ходить із тростиною, продовжує реабілітацію амбулаторно.

Артем відкрив фотографію на телефоні. Максим сидів у дворі реабілітаційного центру між

п’ятьма чоловіками. Біля його коліна стояла чорна тростина, на щоці темнів знайомий шрам, але усмішка була відкрита й жива.

— Я допоміг йому організувати подальше відновлення, — пояснив Артем. — Про вас він розповів пізніше, але просив не шукати вашого номера без дозволу.

— Він залишив у мене орден, — сказала Юлія.

— Знаю. Ми добряче його за це насварили.

— Передайте, що орден у безпеці. І що я чекаю, коли власник його забере.

Артем зачекав, доки вона підведе очі, й запитав:

— Можна дати йому ваш номер?

Юлія на мить замислилася, тоді продиктувала цифри.

Максим зателефонував того ж вечора.

— Добрий вечір, Юліє. Це Чорновий.

— Я впізнала голос.

— Артем сказав, що моя нагорода у вас.

— Лежить у скриньці. Неушкоджена. Я вже вирішила, що доведеться розшукувати вас через ветеранські хаби.

— Не раджу. Хлопці й без того вважають мене ідіотом.

Юлія засміялася. Максим теж коротко видихнув у слухавку, і напруга між ними послабилася.

— Навіщо ви її залишили? — запитала вона.

Пауза затягнулася. Нарешті він відповів:

— Того ранку я боявся, що знову сховаюся від усіх і перестану відповідати на дзвінки. На заправці тричі набирав Артемів номер і стирав. Хотів залишити собі причину повернутися.

— Для цього досить було позичити книжку.

— Тоді це здавалося мені недостатнім.

— А державну нагороду могли загубити або вкрасти.

— Я зрозумів.

Юлія сіла на кухонний стілець. На столі перед нею лежав банківський лист, який вона збиралася знову перечитати.

— А у вас голос такий, ніби ви не спали кілька ночей, — сказав Максим. — Щось сталося?

Юлія мало не відповіла звичне «усе гаразд». Глянула на двері кімнати Соломії й згадала, як Оксана змусила її назвати, чого саме бракує.

— Я можу втратити будинок, Максиме.

Вона розповіла про кредит, прострочення, заяву до банку та тридцятиденний строк. Говорила рівно, без прикрас. Коли закінчила, у слухавці було чути лише його повільне дихання.

— Чого ви потребуєте зараз? — запитав він.

— Мені потрібна людина, яка ще раз перевірить документи.

Можливо, я чогось не помітила. Грошей я не прошу.

— Я знаю юриста у партнерському фонді. Попросити його перевірити?

— Попросіть. Але нехай він поясннить усе мені сам.

У понеділок юрист партнерського фонду Андрій Левченко перевірив договір і банківську вимогу. За його порадою Юлія доповнила свою заяву необхідними документами. У середу банк запропонував подовжити строк кредитування й зменшити щомісячний платіж відповідно до її доходу.

Для цього до кінця тридцятиденного строку на кредитний рахунок мало надійти загалом сто двадцять тисяч гривень — усе

прострочення й частина основного боргу. До цієї суми зараховували лише платежі, внесені після отримання письмової вимоги.

На той час Юлія вже внесла тридцять чотири тисячі сімсот гривень — гроші з ломбарду, заробіток із додаткових замовлень і власні заощадження. Більше зібрати самотужки вона вже не встигала.

Юлія сама зателефонувала Максимові й стисло виклала умову банку.

— У фонду є програма допомоги для збереження житла, — сказав він. — Якщо хочете, можете подати заявку на суму, якої бракує.

Юлія мовчала, розтираючи пальцем білий слід від борошна на столі.

— Я подам. Але без фотографій Соломії, адреси й мого прізвища у відкритому доступі. І не називайте це платою за чай. Я не продавала вам ту ніч.

— Не називатимемо, — відповів Максим. — Фонд перевірить документи; історія про ту ніч йому не потрібна.

Перед тим як підписати заявку, Юлія з'ясувала умови допомоги й податкові наслідки. Фонд мав зібрати лише суму, якої бракувало до виконання умови банку, й переказати її безпосередньо на кредитний рахунок. У відкритому описі не згадувалися Максим, нічна траса, чай чи орден.

Наступні два тижні Юлія жила між роботою й очікуванням. Брала замовлення, приносила банкові потрібні довідки й перевіряла кожен рядок майбутньої угоди.

За три дні до завершення строку кредитна менеджерка зателефонувала востаннє. Її голос був сухим і формальним:

— Пані Терещенко, пропозиція банку діє до п’ятниці. Якщо потрібна сума не надійде повністю, додаткова угода не набуде чинності, а справу передадуть на наступний етап врегулювання боргу.

— Я зрозуміла.

Юлія поклала телефон і сперлася долонями об кухонну стільницю. У сусідній кімнаті Соломія

наспівувала, розфарбовуючи лисицю в альбомі. Юлія слухала її й намагалася вирішити, як не допустити, щоб одного дня дитині довелося переїжджати.

Невдовзі Артем написав, що вони з Максимом заїдуть о сьомій із рішенням фонду. Про результат не сказав.

О сьомій вечора у двері постукали — тричі, рівно й упевнено. На ґанку стояв Максим Чорновий. Він був у темній куртці, чисто поголений, із тростиною в правій руці. Шрам нікуди не зник, і на сходинку він піднявся обережно, зате дивився прямо й спокійно.

Поряд стояв Артем Бойко. Біля хвіртки чекав його укритий дорожнім пилом позашляховик.

— Добрий вечір, Юліє, — сказав Максим. — Можна зайти?

Вона відступила, пропускаючи їх у коридор. Із кімнати визирнула Соломія з тим самим плюшевим зайцем.

— Це той дядько, якому боліла нога? — пошепки запитала вона.

— Той самий, — відповів Максим. — А ти та сама дівчинка з шоколадним печивом.

Соломія поважно кивнула й зникла в кімнаті. За мить повернулася з дитячим стільцем, який поставила біля кухонного столу.

— Вам краще сісти.

— Послухаюся, — сказав Максим і сів.

Артем поклав перед Юлією щільний конверт. Усередині лежали звіт фонду, рішення про

цільову допомогу й підтвердження, що потрібну суму вже зарезервовано. Гроші ще не переказали: вранці Юлія мала підписати додаткову угоду, після чого фонд мав здійснити прямий платіж.

Вона знайшла підсумковий рядок і прочитала його двічі. Разом із уже внесеними Юлією коштами цієї суми вистачало, щоб виконати умову банку.

Юлія перевела погляд із цифри на Максима.

— Як?

Артем розгорнув таблицю надходжень. Імен жертводавців у ній не було, лише суми й дати.

— Долучилося понад сто сорок людей. Більшість переказувала по сто, двісті чи п’ятсот гривень,

кілька внесків були більшими. Разом — вісімдесят п’ять тисяч триста.

— Але більшість цих людей мене не знає.

— Вони бачили тільки знеособлений опис. Фонд підтвердив ваш внесок, суму нестачі й те, що після платежу банк змінить графік, — сказав Артем.

Юлія опустила погляд на згрубілі руки. Перед очима постали мамині сережки в ломбардній шухляді, нічні торти й усі платежі по кілька тисяч, які вона вносила на кредитний рахунок.

— Я не знаю, чи маю право це прийняти.

Максим сперся долонями на руків’я тростини.

— Я лише передав вам контакт. Свою частину ви внесли ще до того, як фонд відкрив збір. Ці гроші лише покриють нестачу; решту кредиту ви сплачуватимете самі. Приймати чи ні — вирішувати вам.

Максим замовк. Артем поклав ручку біля паперів і відсунувся.

— Тоді я прийму, — сказала Юлія. Голос тремтів, але слова прозвучали чітко. — І дякую. Усім.

Юлія схилила голову, і сльози впали на край звіту. Максим не торкався її й не поспішав утішати.

Соломія знову визирнула з кімнати. Плюшевого зайця притиснула до підборіддя.

— Мамо, ти плачеш?

Юлія витерла щоки й простягнула до доньки руку.

— Уже ні, сонечко. Схоже, ми зможемо залишитися вдома.

Дівчинка підійшла й притулилася до її боку. Юлія обняла її, а тоді дістала зі скриньки оксамитовий футляр і поставила перед Максимом.

— А це ви заберете сьогодні.

Він узяв футляр обома руками.

— Вибачте, що залишив.

— Наступного разу телефонуйте. Артемові або мені. Але нагороду більше нікому не лишайте.

— Домовилися.

Наприкінці квітня у дерев'яній скриньці поруч із Максимовою запискою лежали додаткова угода й підтвердження банку: порушення усунено, новий графік

набув чинності. Кредит не зник — Юлія й далі рахувала гроші до зарплати, вчасно домовлялася з ломбардом про продовження строку договору й відкладала, щоб викупити мамині сережки. Котел так само хрипів, «Фіат» не завжди заводився з першого разу, а Максим у негоду ходив із тростиною.

Тієї неділі Юлія із Соломією поставили на ярмарку невеликий стіл під полотняним тентом. На ньому лежали медово-вівсяні хлібини.

Після обіду над ринком зашурхотів дрібний дощ. Люди почали ховати покупки, продавці натягнули краї тентів. До Юлиного столу підійшов чоловік у потертому флісі. Він зупинився під

краєм тенту, тримаючи руки в кишенях, і подивився на хліб.

Юлія не стала розпитувати. Налила чай, а Соломія загорнула ще теплу хлібину в папір і поклала перед гостем.

Коли дощ посилився, Юлія посунулася, звільняючи йому місце під тентом.

◆ ◆ ◆

БЕЗ «ДАЛІ БУДЕ»

Дочитали? Так і задумано

У збірці ще дев’ять історій. Жодна не обірветься на середині.

01 21 хв	**02** 32 хв	**03** 51 хв	**04** 33 хв	**05** 33 хв
06 36 хв	**07** 26 хв	**08** 25 хв	**09** 35 хв	**10** 21 хв

ОДНА ПРОЧИТАНА · ДЕВ’ЯТЬ ПОПЕРЕДУ

Коли серце не мовчить

Десять історій про доброту, надію і другий шанс

Хочу ще дев’ять →

headinsider.page · PDF + EPUB